

Dziedzictwo kultury materialnej jako przedmiot badań humanistyki cyfrowej.
Projekt „Forschungsinfrastruktur Kunstdenkmäler in Ostmitteleuropa (FoKO)“.

dr Ksenia Stanicka-Brzezicka (Instytut Herdera, Marburg)

Jedną z głównych trudności, jakie następuje cyfrowa dokumentacja dziedzictwa kulturowego i jego prezentacja w Internecie, jest łączenie w ramach tego samego repozytorium zasobów, zbiorów i obiektów o różnym charakterze oraz wyraźne zdefiniowanie dokumentowanego przedmiotu, którym może być zarówno nośnik (np. fotografia), jak również sam obiekt przedstawiony (np. budynek na fotografii). Do tej pory najczęstszą praktyką było utrwalanie tych danych przy użyciu różnych systemów stosowanych w bibliotekach, archiwach, muzeach, urzędach konserwatorskich, a także na uczelniach wyższych. Prowadziło to do stosowania różnych standardów metadanych i niestabilnej terminologii w opisie takich samych obiektów (np. mapa była opisywana inaczej przez bibliotekarza, archiwistę i muzealnika).

Z problemem niespójności formalnej opisów borykają się nie tylko instytucje, ale także wykonawcy projektów, w których coraz częściej odchodzi się od stosowania prostych baz danych na rzecz rozbudowanych infrastruktur cyfrowych. Oferują one formularze dla danych strukturalnych obiektów różnego typu, a dodatkowo zarządzanie cyklem pracy, możliwość publikacji anotowanych tekstów, publikację fotografii wysokiej jakości etc. W związku z tym praktycznym wyzwaniem, jak również przy uwzględnieniu rozwoju Internetu semantycznego, w obrębie humanistyki cyfrowej dyskutowane są coraz intensywniej ontologie (na przykład CIDOC CRM), czyli specyficzne zbiory pojęć i relacji między nimi. Zastosowanie ontologii do opisu zjawisk dziedzictwa kulturowego stawia wyzwania przede wszystkim na poziomie tworzenia modelu danych, także modeli wyszukiwania, zaś w kontekście Linked Open Data wywołują one refleksję nad zmianami w sposobach prowadzenia badań naukowych i wartości dodanej, powstającej dzięki cyfryzacji. Wymienione tu zagadnienia zostaną przedstawione na przykładzie projektu „Forschungsinfrastruktur Kunstdenkmäler in Ostmitteleuropa“, realizowanego w Instytucie Herdera w Marburgu pod kierownictwem prelegentki.